

Логістичний підхід в вирішенні проблем забезпечення та використання матеріальних ресурсів на виробничих підприємствах

Селезньова Н.О., канд. екон. наук

Автомобільно-дорожній інститут ДВНЗ «ДонНТУ»

84646 Україна, м. Горлівка, вул. Кірова, 51

В господарській діяльності більшості вітчизняних промислових підприємств, в тому числі підприємств машинобудівної галузі, постійно здійснюється пошук резервів зростання ефективності їх функціонування. Але ще досі рівень ефективності використання ресурсів цих підприємств в більшості випадків має перспективи зростання, для реалізації яких необхідно впровадження комплексних сучасних прогресивних підходів до їх формування та використання. Оскільки зі всіх видів економічної діяльності саме машинобудування є галуззю, що забезпечує засобами виробництва інші підприємства, проблема розподілу ресурсів підприємств машинобудівної сфери набуває особливої значущості для економіки України в цілому.

Погіршення результативності діяльності пов'язано, в першу чергу, зі зростанням операційних витрат з реалізованої промислової продукції, в структурі яких друге місце посідають матеріальні витрати, які у 2010 р. в цілому для промисловості України склали 36,1% (у 2010 р. - 35%), а для підприємств машинобудівної галузі, яка залишається однією з найбільш матеріаломістких, їх питома вага у 2010 р. становила 68,1%.

Багато факторів, які характеризують стан економіки, змушують промислові підприємства переглядати підходи до управління. Ринок стає більш динамічним, життєвий цикл продукції скорочується. Одночасно з цим бізнес промислових підприємств зазнає змін в бік глобалізації діяльності, виходу на міжнародний рівень. Обмеження в ресурсах, перш за все, фінансових та матеріальних, наймовірно високі вимоги до якості продукції та рівня сервісу, при яких підприємство найбільш точно, якісно, в найменші

строки та за прийнятною ціною повинно задовольнити вимоги замовників, ставлять перед підприємством задачу створення структури управління, яка спроможна точно та швидко реагувати на зміни в зовнішньому середовищі з незмінним підтриманням параметрів якості та швидкості виробництва продукції та надання послуг. Підприємство повинно бути одночасно міцним та гнучким. Час реагування на зміни та час можливого переорієнтування діяльності в бік більш чіткого задоволення потреб споживачів – це один з головних факторів ефективної діяльності промислового підприємства.

Для підвищення ефективності своєї діяльності більшість суб'єктів господарювання змушені активно виявляти та впроваджувати резерви можливої економії всіх видів активів. Вирішення цієї проблеми в значній мірі може бути в вивільненні заморожених фінансових коштів в запасах, скороченні терміну перебування коштів в обороті та зменшенню частки матеріальних витрат в загальній структурі операційних витрат продукції.

У всесвітній практиці прискорення руху матеріального потоку, як один з основних засобів підвищення ефективності їх використання у виробництві продукції, визнано використання логістичного підходу до управління. На сьогодні цей підхід в управлінні промисловими підприємствами набув широкого розвитку в країнах з ринковою економікою і виступає одним з дієвих та ефективних інструментів підвищення ефективності роботи підприємств, оскільки дозволяє оптимізувати матеріальні, фінансові та інформаційні потоки, витрати на їх забезпечення та управління.

Одна з основних задач, яка вирішується при ефективному застосуванні логістичного підходу до управління матеріальними потоками – це формування умов, які забезпечують прискорення оборотності активів, що сприятиме зменшенню матеріальних витрат в загальній структурі витрат на виробництво, вивільненню фінансових ресурсів із надлишкових запасів та підвищенню ефективності роботи підприємства в цілому. При застосуванні логістичного підходу в діяльності промислових підприємств критерієм ефективності є мінімізація сукупних витрат, які виникають в процесі руху та

зберігання товарно-матеріальних цінностей, за всіма ланками логістичного ланцюга: починаючи від постачальника і закінчуючи доставкою та післяпродажним обслуговуванням споживачів.

Призначення логістичного підходу складається у впровадженні на підприємстві системи, за допомогою якої забезпечується потрібний набір послуг при максимально можливому зменшенні витрат, обумовлених виконанням логістичних операцій. У зв'язку з цим логістична політика розробляється з врахуванням двох факторів – бажаного рівня сервісу та мінімальної величини логістичних витрат. Логістична система встановлює між ними баланс, вигідний як споживачу, так і постачальнику. Ефективне впровадження логістичного підходу до управління господарською діяльністю підприємств забезпечує перехід від управління окремими функціями, пов'язаними з формуванням та обслуговуванням логістичних потоків до управління комплексом таких функцій. Так, як зазначають провідні фахівці з логістики, новизна концепції логістики до управління промисловими системами полягає у всебічному комплексному підході до питань руху матеріальних благ в процесі виробництва і споживання.

Традиційний підхід до управління підприємствами є найбільш прийнятним для «ринку продавця», а логістичний – для «ринку споживача». Таким чином, застосування логістичного підходу при управлінні промисловим підприємством буде сприяти підвищенню гнучкості системи управління підприємства в цілому та швидкої адаптації до мінливих умов мікро- та макросередовища.